

Klimapartnere Hordaland

Styringsgruppemøte 4

Bergen, 7. desember 2014

SAKSLISTE STYRINGSGRUPPEMØTE

Godkjenning av innkalling og underlag

Er møtet orientert om og kalt inn til i tilstrekkelig tid?

Godkjenning av saksliste

Er sakslisten godkjent?

Godkjenning av referat fra forrige møte

Er møtereferat godkjent? Signatur

Orienteringssaker

O1.2014 Hovedprosjekt søknad

Søknad om finansiering av 3-årig hovedprosjekt til Hordaland Fylkeskommune er nå behandlet. Vi fikk tildelt halvparten av forespurt beløp dvs. 900.000 fordelt over 3 år. Det resterende årlige beløp på 310.000 som er nødvendig for tilstrekkelig drift blir supplert fra klimaavdelingen i Hordaland fylkeskommune for første driftsår. Det arbeides parallelt med å sikre restbeløp for år 2 og år 3.

Om søknaden: Det ble bedt om årlig støtte på 610 000,- kr fra fylkeskommunen, basert på en tredelt modell. I den tredelte modellen regnes 1/3 av innsatsen som partnerne sin egeninnsats og forbrukt tid, 1/3 som medlemskontingent og den siste 1/3 som økonomisk støtte fra Hordaland Fylkeskommune. Se mer detaljer i vedlagt prosjektrapport for forprosjektet våren 2014. Det planlagte hovedprosjektet for Klimapartnere Hordaland vil ha en varighet fra 4.6.2014 – 4.6.2017. I henhold til vedtektene skal eventuell videreføring av nettverket opp til evaluering i styringsgruppen minimum 6 måneder før hovedprosjektet slutføres.

O2.2014 Samarbeid med Agder

Generelt

- Regionene holder hverandre jevnlig oppdatert gjennom ukentlige statusmøter.
- Det ble holdt møte mellom medlemmer av styrene i Agder og Hordaland 15.september i Arendal. Deretter ble det holdt et åpent møte for interesserte regioner. Det var godt oppmøte og både Buskerud og Møre og Romsdal er nå i dialog for mulig oppstart av Klimapartnere initiativ.
- I Klimapartnere Agder er man i en videreføringsprosess for initiativet inn mot fylkeskommunene i Agder og har en omrokking i prosjektadministrasjonen og løpende kontaktpunkt. Svein Tveitdal vil fortsatt være hovedkontaktpunkt.

- Prosjektleder i KP Hordaland holdt presentasjon på Arendalskonferansen 16.september om hvordan Klimapartnere modellen kan implementeres i andre regioner, det ble i forkant også skrevet blogginnlegg rundt dette fra begge prosjektledere

<http://energiogklima.no/kommunene-og-det-groenne-skiftet/klimapartnere-hordaland-med-mal-om-en-gronnere-region/>

<http://energiogklima.no/kommunene-og-det-groenne-skiftet/klimapartnere-effektiv-modell-for-gront-skifte-pa-regionniva/>

- Prosjektleder i KP Hordaland vil delta med innledning og avrunding på et kurs for samfunnsansvar og bærekraft i Agder 28-29 januar.

Nettsider

Det arbeides nå med at «ukens klimapartner» også representeres av virksomhetene fra Klimapartnere Hordaland. Målet er at samtlige partnere presenteres på nettsidene i løpet av første halvår 2015. Se Vedlegg1 Kommunikasjonsplan for videre plan med nettsider.

Nasjonal spredning av modellen

Svein Tveitdal og Helene Frimannslund vil møte ledelsen for initiativet Næring for Klima (i Oslo) for eventuell samkjøring 17.desember. Deretter vil prosjektlederne møte potensielle initiativtagere til oppstart for Klimapartnere i Møre og Romsdal og Buskerud samme dag.

O3.2014 Møteserier

Møteserie om klimaregnskap

Det er avholdt 4 møter i møteserien om Klimaregnskap. Første møte i møteserien ble avholdt i april hos Hordaland fylkeskommune. Dette var en introduksjon til klimaregnskap og hvordan man kan påbegynne arbeidet med dette. Andre møte i samme serie ble holdt hos UiB juni. Møtet dreide seg mer mot praktisk etablering og mer inngående kunnskap om klimaregnskap. Co2focus og Svein Tveitdal deltok og delte erfaringer fra Klimapartner Agder. Tredje møte ble avholdt i august hos Hordaland Fylkeskommune og fortsatte fokuset på praktisk implementering. Siste møte i serien ble avholdt hos Bergen Energi i september og omhandlet klimanøytralitet og opprinnelsesgaranti.

Møteserien ble avsluttet 21.november med publisering av samlet klimaregnskap på toppleder møte. Her ble essensen av kunnskapen som har blitt formidlet i møteserien presentert, samlet klimaregnskap gjennomgått og konkrete eksempel fra virksomhetene gitt.

Det vil kalles inn til et evalueringsmøte for klimaregnskap i første kvartal 2015. Eventuelle justeringer i metodikken for neste publisering gjøres da. Man vil også her danne grunnlaget

for å etablere kunnskapsnotat om temaet, dette vil dessuten koordineres inn mot Agder. Evalueringsmøte og grunnlag for kunnskapsnotat må koordineres med varslede endringsdatoer for GHG protokollen.

Møteserie om innkjøp

Det er i løpet av høsten 2014 også holdt 2 møter om grønne innkjøp. Det første møtet ble holdt hos Asplan Viak og var en introduksjon til tema. Det andre møtet ble koordinert sammen med fremtidens byer og omhandlet offentlige innkjøp, verktøy, virkemiddel og kravsetting. I første kvartal 2015 vil to øvrige møter om innkjøp avholdes.

04.2014 Partnermøter, hospitering og samarbeid

I løpet av høsten 2014 har det vært holdt flere partnermøter og prosjektleder har hospitert hos ulike virksomheter. (Det er også ønskelig at partnere etterhvert kan hospitere hos hverandre.)

Siden lansering har prosjektleder blant annet vært på møter med Asplan Viak, Atea, Auto23, Bergen Energi, BIR, Bergen kommune, BKK, Bærekraftige liv, CMI, CMR, Frameworks, Fylkesmannen i Hordaland, Klimarådet, Jondalen (video presentasjon), Laksevåg videregående skole, MDG Kristiansund/Askøy, Nordahl Grieg Vgs, Nyskapingsparken, Science City og UiB. Innholdet i disse møtene varierer fra gang til gang og prosjektleder forsøker å være fleksibel. Temaene dreier seg om alt i fra samarbeidsflater, til strategiske retningsvalg og forretning til konkret hjelp med klimaregnskap.

Noen utvalgte møter:

I møte med Science City har det vært ønskelig å fremme at det nye planlagte Entek bygget kan bli et Powerhouse som et foregangseksempel for regionen. Både gammel og ny prosjektleder er informert om dette.

I møte i Klimarådet ble Klimapartnere konseptet introdusert og anbudsprosesser for nullutslippsfartøy diskutert. Det kan her være naturlig for Klimapartnere administrasjonen å ta en aktiv rolle og være pådriver for innkjøp av nullutslippsferjer.

I møte med MDG Kristiansund/Askøy har prosjektleder forelest om konsepter rundt grønn forretningsutvikling. Dette er et område man ser for seg at Klimapartnere Hordaland kan fokusere enda mer på og videreutvikle sammen med Nyskapingsparken.

Man ser også på muligheter for møter med regionalt Næringsforum, Mongstad og Klimaforum, samt nye partnere.

05.2014 Økonomi

Se Vedlegg2 Økonomi

06.2014 Rekruttering

Til nå har det ikke vært særlig fokus på rekruttering til nettverket. Det har vært svært viktig å få på plass infrastruktur og rammeverk for samarbeidet. I fjerde kvartal har man påbegynt noe mer oppsøkende virksomhet og har hatt kontakt med både CMR, HiB, Bergen Næringsråd og Nyskapingsparken om dette. Øvrige virksomheter man tenker å kontakte er blant annet SIB, ASKO. Styret oppfordres her til å bidra med interesserte virksomheter i sitt nettverk. Målet er å rekruttere minst 5 nye virksomheter innen utgangen av første driftsår.

07.2014 Mobilitetspakke

Mobilitetspakken ble informert om i forrige styringsgruppemøte. Man trenger her en testvirksomhet for å prøve ut konseptet tidlig i 2015.

08.2014 Potensiell Energipakke

Videre dialog føres med Anne Sofie Handal Bjelland - leder for kompetansesenter for miljøvennlige bygninger ved Høgskolen i Bergen. Vi vil også samarbeide med Elisabeth Sørheim fra Bergen Kommune. Tanken er å kunne etablere en seminarbasert energipakke for driftsansvarlige i 2015.

En forenklet skisse kunne inneholde:

Samlinger med 2 representanter fra drift fra hver virksomhet hvor man gikk gjennom

- Valg av ønsket fokusområde (for eksempel en større bygningsmasse)
- Energivurdering av valgt bygg
- Vurdering og prioritering av tiltak angående energibruk
- Identifisere økonomiske støtteordninger, til eksempel gjennom Enova
- Gjennomføre egnede tiltak
- Felles presentasjoner av resultat og erfaringer
- Grønne innkjøp/ grønne leiekontrakter (Enova/Statsbygg)

09.2014 Beste praksis- idebyttedag

Klimapartnere Hordaland har sagt at man i enda større grad enn Agder vil fremme og fremheve grønn forretningsutvikling. Et sentralt element i dette kan være deling av beste praksis for tjenester, samarbeid, produkt og konkrete utslippsreducerende tiltak. Nettsidene er pr. i dag lagt opp til at man fremhever eksempel på dette i topp. Tanken er at dette deles og kan resultere i en felles årlig publikasjon. Det vurderes også et årlig «idebyttearrangement» rundt fornybarkonferansen. Det planlegges i første omgang å gå i gang med å etablere ca. 20 beste praksis eksempel fra virksomhetene. En tenkt måte å

gjennomføre dette er å etablere disse i forbindelse med et kunnskapsmøte rundt klimakommunikasjon. Det er allerede blitt opprettet dialog med Frameworks som ønsker å etablere mal for dette. Det er også ønskelig å lage små presentasjoner på film som legges ved fra toppledere. Det er mulig vi kan få til et samarbeid med media-linjen på Nordahl Grieg om dette.

O10.2014 Engasjement hos ansatte

Miljøbevis

Det arbeides med å få tilgang til og pålogging for miljøbeviset for våre virksomheter. Dette vil forhåpentligvis bli tilgjengelig rett etter nyttår.

Bærekraftige liv

Prosjektleder ble i høst rådspurt om potensiale for inntjening på foredrag om bærekraftige liv inn mot virksomhetene i Klimapartnere. Dette potensiale ville trolig være veldig begrenset i seg selv. Prosjektleder spilte derfor inn «team building» rundt bærekraft som et en ide som kunne ha større potensiale. Bærekraftige liv arbeider med konseptet Lystgården og «team building» kan passe inn i forbindelse med dette. Klimapartnere Hordaland er ikke involvert i dette prosjektet utover å gi tips og råd og eventuelt fremtidig tilby Bærekraftige liv et nettverk å formidle tilbud til. Se vedlegg3 Bærekraftige liv.

O11.2014 Det grønne løftet

Lunchmøter

I samarbeid med Norsk Klimastiftelse vil det trolig inviteres strategiske og proaktive aktører til uformelle lunch møter hvor man diskuterer hvordan Hordaland kan løftes frem som grønn region. Mer informasjon om dette følger på neste styringsgruppemøte.

Beslutningssaker

B1.2014 Nytt medlem til styringsgruppen

Lisbeth Haugen fra SPV har dessverre byttet stilling og vil dermed ikke lenger ha mulighet til å sitte i styringsgruppen. Ingrid Birkeland som tar over rollen som hovedkontakt fra SPV. Hun ber om at vi forespør SPV om deltagelse i styringsgruppe på et senere tidspunkt da de er midt i omfattende flytte- og omstruktureringsprosess. Styringsgruppen må derfor foreslå nytt medlem fra en privat virksomhet.

Styringsgruppen bes her om innspill og kommentarer.

B3.2014 Årsplan

Årsplan for første driftsår er allerede besluttet og det anbefales at man derfor justerer aktivitetsplan for første halvår i 2015. Forslag til komplett årsplan bør legges frem på årsmøte. Se forslag i Vedlegg4 Aktivitetsplan.

Styringsgruppen bes her om innspill og kommentarer.

B4.2014 Ekstern og intern kommunikasjon

Se Vedlegg1 Kommunikasjonsplan

Det er ønskelig at denne justeres etter workshop om klimakommunikasjon. Styringsgruppen bes her om innspill og kommentarer.

B5.2014 Nytt styringsmøte

Under dette punkt avtales tidspunkt for nye tidspunkt for 4 styringsmøter 2015 ett i hvert kvartal. Se forslag i Vedlegg4 Aktivitetsplan

Eventuelt

Under dette punkt tas det opp eventuelle saker som er spilt inn på forhånd eller som tas opp underveis i møtet.

Vedlegg:

Følgende vedlegg er en del av underlagsmaterialet for styringsgruppemøtet

Vedlegg1 Kommunikasjonsplan

Vedlegg2 Økonomi

Vedlegg3 Bærekraftige liv

Vedlegg4 Aktivitetsplan